

op paa sit Program. Er det, mener jeg, at Tinget vil være stillet lidt uheldigt, naar det rent ud har sagt: nej, det kan ikke komme til at passere, det kan ikke gaa igennem; saa vilde man slet ikke kunne tage de agrariske Forordninger op, der vilde komme derfra; og jeg tvivler ikke om og vil haabe, at der maa være et saadant Liv og en saadan Kraft i den Agrarbevægelse, der har rejst sig her i Landet, at den vil kunne udøve et saadant Tryk paa den danske Rigsdag, at denne nok kommer til at tage Hensyn dertil. Hvis den gør det, hvad jeg af Hjertet ønsker, saa siger jeg, at naar Tinget her ikke har stillet sig venligt over for dette Forslag, skal det enten modarbejde disse Forordninger eller omtrent tage sine egne Ord i sig igen, hvis der kommer et Program af et noget lignende Indhold. Jeg har ikke mindste Smule Mening om, hvorledes Programmet vil komme til at lyde; men jeg sætter, at det kom til at lyde paa noget lignende omtrent som dette, da vilde det være meget uheldigt, om Tinget havde taget denne Bestemmelse. Jeg vil derfor meget ønske, at det høje Ting vil forandre sin Anskuelse om at nægte Overgangen til anden Behandling, men vil henvisse Sagen til et Udvalg; lad os saa se, hvad der kommer ud af Mødet i Odense og derefter behandle Sagen. Jeg skal derfor tilraade at stemme for Forslagets Overgang til anden Behandling og vil være villig til at anbefale at lade det gaa i Udvalg, for at det der kan blive undergivet en nærmere Drøftelse.

Madsen-Mygdal: Efter den kortsatte og bestemte Udtalelse, som vi have hørt fra den højtærede Finansminister, og efter den ligeledes bestemte Afvisning af Lovforslaget, vi have hørt fra det ærede 9de kongevalgte Medlem (Steffensen), bestræger jeg Forslagets Skæbne som afgjort, og det kunde jo derfor synes overflødig at tale videre om den Ting. Da jeg nu imidlertid er blandt dem, der agte at stemme for Overgangen til 2den Behandling, ønsker jeg alligevel at motivere denne min Afstemning med nogle faa Bemærkninger.

For saa vidt der er talt om, at dette Forslag skulde være en Prøveballon, hvorved man kunde faa undersøgt, om Stemningen var for eller imod Landbrugets Interesser, er jeg ikke enig deri. Jeg tror ikke, at den Opfattelse er rigtig, endskønt der ganske vist er faldet lignende Udtalelser fra en af Forslagsstillerne i det andet Ting. Jeg vil nu alligevel helst tro, at Forslaget er en Frugt af de trange Aar, som Landvæsenet lider under, thi jeg mener, at der-

som Landbruget i det hele taget arbejdede under gunstige Vilkaar, vilde dette Forslag aldrig have set Dagens Lys. — Jeg kan heller ikke være enig med dem der tage saa haardt paa dette Forslag. Jeg skal erkende, at det er ikke noget Mesterstykke af et Lovforslag, og at det derfor, forinden jeg skulde stemme for dets endelige Vedtagelse, maatte undergaa forfælske Forandringer.

I den foreliggende Form agter jeg allsaa ikke at stemme for det, men alligevel vil jeg udtale, at Lovforslaget absolut peger i den rigtige Retning; det er den Vej, vi skulle gaa, hvis der skal bringes det bestrængte Landbrug Hjælp. Jeg behøver ikke her at bruge mange Ord om Landbrugets Stilling. Der er næppe noget Medlem af dette høje Ting, der nægter, at der er en meget stor Forskel paa de Aar, Landbruget nu arbejder under, og dem, det arbejdede under for en 20—30 Aar tilbage: Ejendomspriserne ere gaaede ned, Produktpriserne ere gaaede ned; men Udgifterne og Statterne ere derimod stegne stærkt. I saa Henseende vil man efter min Mening se et af de bedste Vidnesbyrd om Tilstanden ved at anfille en Sammenligning mellem Ejendomsværdierne i en eller anden Kommune i Dag og for 10—15 Aar siden. Jeg tror ikke, det er for meget sagt, at man ved at tage omtrent hvilken som helst Kommune i Danmark og opgøre dens Kapitalstatus, opgøre den samlede Sum af Ejendomsværdierne i den i Dag og saa tage en lignende Værdi for 10—15 Aar tilbage, vil opdage en stærk Tilbagegang. Denne Rendsgerning vidner næsten mere end alt andet om, at Udviklingen er gaaet meget stærkt ned ad Bakke, og at det er nødvendigt for os, for Lovgivningsmagten i sin Helhed, at gøre noget her, at tage Sken i den anden Haand. Men det, der skal gøres, er ikke at spekulere over ny Statter; en Vending er nødvendig bort fra de stigende Statter til en Nedgang i disse.

Det er fra forfælske Sider sagt, at Statsstatterne ikke ere stegne, at vi f. Eks. staa med de samme Statsstatter, som vi havde i 1806. Men det er jo ikke Tilfældet, Statsstatterne ere stegne i en meget betydelig Grad. Ganste vist ere Kammerne ikke undviede — naar jeg undtager Loven om Skatten, ere disse de samme, som de have været i en Række af Aar — men Statterne ere stegne ganske betydeligt. Tage vi de indirekte Statter, ere de jo stegne til det dobbelte, ja til mere end det dobbelte i den sidste Memnestealder, og tage vi Kommuneskatterne gælder det samme om disse. De stige i en foruroligende Grad, og det er